

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Прегледата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и среским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механичарима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претилати само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за писара прве класе среза грочанског, Драгутина Стајевића, писара исте класе среза врачарског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 5 јуна 1904 год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Милан С. Марковић, писар прве класе среза грочанског, на основу § 76. зак. о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 3 јуна 1904. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Ђорђе Стојановић, писар прве класе среза деспотовачког;

Радослав Ђермановић, писар прве класе среза моравичког

Рудолф Андрејевић, писар друге класе Управе вароши Београда;

Димитрије Рајић, вршилац дужности писара среза звишког, у рангу писара начелства друге класе; и

Мирослав А. Настић, писар дуге класе начелства округа подринског на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда одпуста из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 10. јуна 1904. г. у Београду.

ЕКОНОМСКИ УЗРОЦИ КРИМИНАЛИТЕТА

историјско-критичка студија о криминалној етијологији.

„Трећа школа“

Биће томе од прилике 15 година, како се „трећа школа“ одвојила од школе Лом-

бровове. Њен главни принцип, онакав какав је изнешен од стране њених оснивача: *Алимен, Гоклера, Вакари-а и Карнавала*, састоји се у *ограничавању претераности фактора бијолошких у етијологији злочина у корист социјалних утицаја.*

Кад је професор Гоклер на конгресу у Брислу представио криминалистима „*трећу школу*“ и тражио њено званично признање, најодличнији криминалисти: Лист, Тард, Хамел и Бенедикт протествовали су против тога уз опште одобравање целог конгреса. Постоје, доказивали су они, две школе: стара метафизичка и нова, позитивна. Нашто стварати једну нову школу, чији је циљ идентичан са школом позитивном? И после, зар главни циљ који је „*трећа школа*“ истакла: превага социјалних фактора над антрополошким, није у суштини, идентичан са циљем лијонске школе? Истицати овај исти циљ у облику нових идеја, ако није наивност, оно је подражавање.

Ну, и поред свију ових оправданих замерака, присталице *треће школе* продужиле су и даље самосталан рад на ширењу својих идеја, хотећи тиме пошто пото створити засебну школу, и не хотећи чути за предлог Ферјејев о зближењу са школом италијанском.

Један од најревностнијих присталица ове школе — *Карнавал* — у свом делу „*Трећа школа у казненом праву*“ износи програм нове школе у овоме:

1. *Кривично право мора бити сматрано и проучавано као засебна наука.*

2. *Злочин, чији узрок почива у многобројним и разврским приликама, не може се никако сматрати као феномен фаталитета; феномени социјалне природе од пресудног су утицаја, и*

3. *Социјалне реформе једине су које могу побољшати криминалитет.*

Литература „*треће школе*“ о нашем питању доста је сиромашна.

Вреди поменути професора *Алимена* који је, на конгресу у Брислу, третирао питање о односу између криминалитета и економских фактора, у коме долази до закључка: *да су ови фактори најјачи у етијологији злочина.*

Међу присталице „*треће школе*“ убраја се и *Полети* који у брошури „*Del senti-*

mento nella scienza del dritto penale“ (У-дина 1882) излаже своју теорију о односу између социјалне активности с једне, и криминалитета с друге стране. „*Ако хоће да се говори о стварном увећању криминалитета, потребно је да овај буде увећан у много већој сразмери од нормалне активности (у трговини, индустрији и свим осталим пословима). Ако ово не стоји, само увећавање апсолутних бројева злочина и преступа није никакав доказ о напретку криминалитета.*

Ове идеје Полетијеве одбачене су енергично од Тарда, Ферје-а, Гарофала, Раковског и других.

Главна заблуда пишчева у томе је, што је један случајан појав уздизао на степен природног појава и доводио га у везу са економском активношћу. Узрок заблуде, пак, лежи у апстрактној методи којом се радо служе све позитивисте.

Теорија социјалистичка

Теорија ова, да се најкраће и најјасније изразимо, природна је дедукција, у праву економском, теорије о друштвеној средини. Данашња организација капитала, по мишљењу социјалиста, главни је узрок рђавим материјалним приликама, а тиме, посредно, и злочину.

Два су разна правца, међутим, која се опајају у литератури социјалистичкој. Један, коме је на челу *Колажани*, налази узрок свеколиког, или бар већег дела криминалитета у економским неправдама и променљивости, односно у несрећама које оне производе у данашњем друштву. Основ криминалитета лежи, по њему, дакле, у рђавим економским приликама. Други, напротив, сматрају капитализам као извор свију патолошких манифестација данашњег друштва у које, на првом месту, долази криминалитет. По њиховом схватању злочини нису ништа друго до природна реакција, одбрана и заштита оних, које капитализам и пропријетери искључују из уживања општег добра и општег благостања. Полазна тачка њиховог испитивања јесте само друштво, а њихово схватање друштва, као што се види, чисто је материјалистичко.

У току нашег даљег излагања ми ћемо имати прилике да аналишемо и добре и рђаве особине оба ова система.



Пре него што би изложили радове савремених социјалистичких писаца, осећамо потребу да прегледамо идеје у овом правцу пре стварања криминолошке школе.

Још у 1796 год. Вилијам Годвин истицао је да постоје свега три узрока злочину и превари: крајње сиромаштво, хвалисање и тиранисање од стране богаташа. Вечита, и у већини случаја неуспешна борба против сиромаштва, вели он, мора довести до очајања велики број несрећних створења. Надмоћност богаташа, којом се они немилосрдно користе, мора, неизбежно, изложити сиромаше репресалијама; мало по мало, и сиромаси почињу да сматрају друштвено стање као стање вечите борбе, као једну неправедну комбинацију, чији циљ није никако одбрана права свију и осигурање егзистенције свима, већ капарисање свију користи за рачун неколико индивидуа од којих зависе сви остали. Други извор ових деструктивних страсти, које још више позлеђују друштвену рану, налази се у луксузу и сјају који обично прате богатство. И најзад, трећи узрок лежи у безобзирности и узурпацији богаташа. Ова жалосна ситуација, осигурана је и самим законодавством, које штити богаташе на штету сиромаша. Прави узрок злочина састоји се у томе, што један човек има у изобиљу онога, чега је други лишен. Данашње друштво одликује се осећајима подјармљености, сервилности и неправичности, док би у једном социјалном друштву, у коме би сва природна добра била подједнако расподељена, ови осећаји морали ишчезнути. У оваквом друштву нестало би и егоизма и мржње, пошто нико не би имао разлога да коме завади, и да се с неким свађа.

По Роберту Овену, све зависи од карактера човечијег који се образује под утицајем спољне средине, а ова, опет, зависи увелико од економских прилика. Идеје његове најбоље нам је изложио Херцен у свом делу Психологија воље, у коме се вели ово:

— Овен сматра крађивце као жртве прилика; по њему, њихови преступи зависе од рђавих утицаја и искушења којима су изложени.

Ученик Овенов Вилијам Томсон наставља даље овако:

— Са нестанком претераног богатства и сиромаштва, нестаће у исто доба и мотива који гурају у злочин, јер сиромаси неће више бити ексцитирани ни потребом ни мржњом, ни искушењима.

Сличне теорије појавиле су се једновремено и у Француској, а у делима Шарла Фурија, који назива злочин „фаталним продуктом данашње цивилизације.“ Само у једном социјалистичком друштву може нестати свију порока, па и злочина.

У свом делу „О материјалном благостању и његовом односу са слободом“ (Париз 1841). Костантин Перкер вели ово:

— Ако је слобода оно што сви осећамо и што сви желимо, то је, несумњиво, слобода живети и чувати своју имаовину. Статистика очигледно доказује, да сви злочини на личност и имаовину, као и сви злочини уопште којима је циљ потреба и

материјална корист, стоје у директној вези са бедом и незнањем.

— У Шпанији, где активност народна није сразмерна потребама друштва, и где је настава скоро ништавна, убистава и покушаја убистава има четрдесет и пет пута више него у Француској, а двадесет седам пута више него у Енглеској. Што се тиче опасних крађа, њих има три пута више но у обема овим земљама.

— Сиромашна Италија вековима је попримте крађа, убистава и разбојништва.

— Има само једно средство да се стане на пут злочину, а то је *продуктиван рад*.

Досадањи социјалистички писци, као што смо видели, описују злочин као резултат рђавог друштвеног уређења. Габе је био први који је у њима, а нарочито у злочинима крађе, *гледао нормалну појаву индивидуалистичког друштва*, и радњу крађиваца идентификовао са радњама закупаца и пропријетера.

Основ свима пороцима (са гледишта општег морала) Габе налази у неједнакости среће и благостања, у праву сопствености и новцу. „Богаташи и аристократија, вели он, у своје време узурпирали су, односно покрали све земље као и већину покретних предмета, па су се тек тада наоружали законима који кажњавају затвором, галерама па и смрћу сваког сиромашка који би се, нагнан глађу, усудио да дирне њихову неправедну сопственост.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПРЕСТУПНОСТ МУШКИХ И ЖЕНСКИХ

У криминалности људи и жена виде се значајне разлике. По неки преступи са сразмерно веома малим суделовањем другог пола, могући су само код једног од оба пола; тако *детоубиство* код жена; *против-закони бракови, иолни греси* код људи. Одбацивање деце показује, из појмљивих разлога, јаку превагу код жена. Брига за још нерођено дете или за дете које је већ дошло на свет, и које је већином ванбрачно, остаје поглавито жени. У осталом мора се увек имати на уму да број осуђених жена у опште (г. 1899—312 жена), не стоји ни у каквој сразмери са множином преступа; као што Левин каже, он показује само већу или мању умешност којом се побацивање прикрива.

На 100 мушких осуђених дошло је женских г. 1899.

(Статистика немачког царства)

Због.	
преступа у опште	19,3
нарушења кућњег мира	12,0
кривоклетства	14,6
лажне оптужбе	35,8
блуда	164,6
увреде	36,0
побацивања	375,9
одбацивања деце	400,0
просте повреде телесне	11,8
опасне „ „	7,9
просте крађе	37,9
опасне „ „	13,3
преваре	20,0

Пада у очи велика множина случајева блуда код жена; па и ту реткост казне због блуда стоји у великој несразмери са ширењем те преступности.

Код свих других преступа остају жене далеко иза броја људи. Сразмерно често налазимо жене као крађивице и утајачице. То су очевидно оне врсте нечасности, које оне по својој природи и начину живота најлакше могу чинити. За обијање и проваљивање немају довољно телесне окретности и храбрости; подметање и превара успевају боље у трговини од које су жене сразмерно даље него људи.

Реткост телесних повреда и кварења ствари објашњује се више малим суделовањем у претераном пијанству, него мањом телесном снагом. Напита жена излиће свој гнев пре грдњом него суровим нападима. А у томе би се морао тражити узрок честих увреда, што је код жене осетљивост већа, те она врло брзо у једној непријатној речи налази дубоко увреду њене части, и на то реагира грдњом; а томе доприноси у неколико и честа трвења са сусеткама у овим великим карсарнама, које се издају под кирију.

Најзад сасвим специфично женски преступ јесте и *лажно оптуживање*. И ако у томе жене заостају још иза људи, не сме се упустити из вида, колико су жене својим начином рада и кућевном затвореношћу сачуване од сукоба. Често је предмет лажне оптужбе *сексуални атентат*, а њихове су жртве поглавито духовници и лекари. А и та лажна оптуживања нису увек чиста измишљотина, него су им понекад узрок хистеричне обмане сећања и болесне сензације. И после *наркоза и хиноза* настају таква оптуживања, од којих само присуство каквог другог лица може лекара штити.

У целини женски преступ има више карактер *неискрености*, а мушки преступ карактер *бруталности*. На срећу број осуђених жена врло је незнатно порастао; а у сразмери према казнама људи од 1882 он је за 20% опао.

На 100 осуђених било је:

	ЉУДИ	ЖЕНА
1886	1742	361
1891	1826	382
1899	2079	389

Важност те засталости женске криминалности не треба подцењивати; а пре свега због привредног значаја, који смета множењу осуда жена. А још ми значајнији изгледа тај факат, као доказ да умножено суделовање у привредној утакмици не доноси собом већу преступност. Подметање, превара, утаја непрестано су опадали, и ако су жене све више суделовале у индустрији и трговини, било самостално или као раднице. Не производи преступ рад у фабрици и у трговини, него они појави, који прате тај посао, а нарочито суделовање у задовољствима, и у пијанкама. Само том различношћу животних навика може се разјаснити растење преступа код људи и младића, и засталост код жена.

Треба поменути још и то питање, да ли се мања криминалност жена може објаснити тим, што *ариституција* заузима ве-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

дики део преступних жена. Ломброзо изречно тврди: „кад се узму случаји проституције у криминалну статистику, онда би нестало разлике у криминалности полова; шта више опазила би се превага на страни женској.“ Али он сам противречи том тврђењу тиме, што он меће велики број кажњених малолетних девојака (у Немачкој у осталом само 2%) из „малолетности проститутака,“ а међутим удара гласом на велику криминалност проститутака.

У осталом ја мислим и то, да по некад у блудницама смемо гледати еквивалент преступника, по нека млада девојка, да би задовољила жељу за уживањем и кићењем латила би се крађе, кад проституцијом не би своје жеље лакше и издешније могла задовољити, него крађом.

Поред свега тога ја мислим, да у крадљивцу, уличном разбојнику, фалсификатору не треба тражити *једнаког преступника према блудници*, него у просјаку и скитници. Само врло малим делом показују блуднице особине, које су потребне за вршење тешких преступа, за у напред смишљен рад, са свесним смером. Већином су то равнодушна, мало енергична, млистава, скоро слабоумна бића, која истина не презају од преступа, кад се не покаже сувише примамљива прилика; као што и скитница не пропушта zgodну прилику кад може напасти на туђу својину. Али у целини просјаци и скитнице као и блуднице не показују енергичности у раду.

Тако ми изгледа да нема основа појимати проституцију као неку врсту криминалног вентила сигурности, чиме активне, опасне наклоности жене узимају други пут, него је пре треба узети као замену просјаштва и скитања.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

прикупио и уредио Свет. Јањић

Глава осамнајеста

О извршењу пресуде

(наставак)

3

§ 471.

За извршење пресуде не могу се узети у попис:

1., туђе ствари, женин мираз, накит и у опште дечије ствари и најнужније дужничково покућство, преобука и одело;

2., заједничке ствари (§. 510 и 515 грађ. законика) док се део осуђенога не изостави; по међутим може се и на то забрана ставити;

3., ствари кирације или закупца, у добро господара унесене (§. 686. грађ. зак.), које би за безбедност кирије нужне биле;

4., рукоделу најнужнији алат.

4. а., земљоделцу један плуг, једна кола, два вола, или два бивола, или два теглећа коња, кобила са ждробетом до године дана, крава или биволица са телетом односно биволчетом до

године дана, десет оваца, пет свиња, пет коза, мотика, секира, будак, коса и толико хране, колико је за њега, породицу и стоку потребно до нове хране. Поред тога на сваку пореску главу, била она од данка ослобођена или не, ако јој је само главно занимање земљоделство, живела она у селу или вароши, пет дана¹⁾ земље, рачунајући дан на 1600 кв. хвата, била земља чиста, под гором, воћем или виноградом, заједно са необратим њеним плодом. Исто тако и кућа са зградама и плацем до једног дана орања.

Но ако би се што од овога имања продало земљоделцу за наплату пореза, приреза и других општинских трошкова, као и кривичних осула, па би по измирењу сума за које је у овим случајима продаја извршена нека сума преостала, онда се тај преостатак не може употребити за измирење других поверилаца него ће се предати земљоделцу, чије је имање продато и то тек онда, кад власти донесе доказе да је за тај новац купио друго такво добро.

Сума преостатка испод 20 динара предају се дужнику.

(измене и допуне од 14. јула 1898. Збор. 53. стр. 179.)

Имање овде побројано не може ни сам земљоделца продати или ма којим начином отуђити.

Но ако би се земљоделца у нужди налазио због каквог елементарног случаја, као што су: поплава, пожар или неродина, или ако би му стока угинула, или би му потребовало новца, да семе за усељ кући и т. д. он се може задужити, али само код јавних каса, по и у овом случају не може задужити два дана земље и кућу с плацем.

Ако би земљоделца више од пет плугова земље имао, остаје њему да одреди, која ће му се земља продати.

Ограничење ово не односи се на тражења учињена до 1. јануара 1874. године било да су иста тражења интабулисана или не; и зато за њих вреди досадањи закон.

Но повериоци, који немају никакве исправе или немају исправе влашћу потврђене о својим тражењима, дужни су до 1. априла 1874 год. ова тражења код власти пријавити ради одоверења датума, иначе и на њих се односи ова замена.

Ододерење за тражење до 250 гр. пор. могу чинити и општински судови.

(Замена ова не мења ни у колико наређења закона од 4. децембра 1867 год. (Збор. XX. стр. 31.) односно продаје ових добара у тамо изложеним случајима; нити се она односи на случај, кад се имају да наплате државни или општински трошкови.

Замена од 24. децембра 1873 год. Збор. 26. стр. 14. а ступила у живот 1. јануара 1874 године).

Код ове 4. тачке²⁾ има правило Министра правде од 4. фебруара 1874 № 354 (Збор. 26. стр. 79), за извршење закона од 24. децембра 1873 год. односно тога шта се земљоделцу за извршење пресуде у попис узети неможе, које гласи:

1. Под именом земљоделца, као што *први став* тачке 4. а, закона од 24. де-

¹⁾ Према чл. 3. б, закона о мерама (Збор. 26. стр. 17.) дан орања или ланац има: 5754 кв. метара, 64 кв. дес., и 20 кв. с. м.

²⁾ није 4, већ 4 а.

цембра 1873 год. јасно показује, разуме се не само онај, који у селу живи, већ и онај, који у вароши живи, али би му ипак земљоделство била главна радња, којом себе и породицу издржава. Овде нарочито долазе они, који живећи у вароши, какав занат раде, но тај им без земљоделства не доноси такав приход да себе и породицу издржати могу; такви су поглавито лончари, ужари, покровције (мутавције), крпачи разних заната, одвећ незнатни бакали, бербери, рабације и т. д.

Живети од земљоделства не подусловљава да сваки мора имати плуг и волове. Ово се може и под најам или на послугу од другога узети, те да се земља уради. Према томе, ма да који у вароши живећи нема плуг и стоку којом земљу ради, ипак се на њега простире оно благодерање закона да му се алат за земљорадњу нуждан као: мотика, секира, будак и коса у попис узети не може, а исто тако и она количина хране која се законом земљоделцу оставља.

2. Под земљоделство разуме се и радња виноградарска или баштованска.

3. Првим ставом закона казато је да су изузети од продаје пет дана земље за сваку пореску главу. Према овом наређењу, ако би каква задруга била, која би 3, 4 или 5 пореских глава бројала, има се за сваку главу оставити 5 дана земље, и тако за једну задругу од 5 пореских глава 25 дана земље.

Законодавац тражи само да се који као пореска глава сматра, а не да мора и порез да плаћа, јер према закону о порезу има више лица која се од пореза ослобађају ма да се иначе рачунају као пореске главе.

4. Како је дух закона тај, да земљоделца не остане без земље, то се разуме да ово наређење закона, да се за сваку пореску главу мора да остави по 5 дана или плугова земље, *необухвата* и ту мисао да се за сваку ову главу мора сачувати по један плуг, два вола и два коња и т. д. и према томе, ако би каква задруга више стоке имала, ова из пописа *није искључена*.

5. При одређивању хране за породицу и стоку има се у рачун узети све оно што једној кући припада, тако н. п. ако је питање о каквој задружној кући, ту се има рачунати онолико хране, колико је нужно за све оне који тој задрузи припадају.

Што се стоке тиче, разуме се само она стока која је из пописа изузета.

Количину хране одређиваће три вештака, били то кметови или општинари, које полицијна власт одреди.

6. Према наређењу одељка *цетог* овог закона, где се оставља да дужник има право, да у случају ако би имао земље чисте, под гором и т. д. о чему говори први став закона, може ону земљу од продаје изузети, коју би он желео да сачува.

7. Наређење закона у првом ставу, да се не обрати плод са земље у попис узети не може, поставља излишним питање да ли се на не обрати плод забрана ставити може. Закон је у смислу §. 187. закона грађ. не обрати плод везао са непокрет-

ношћу, те зато је исти и изузео из пописа пре него што се обере, а кад се обере и сасвим среди, долази под оно наређење о коме овај први став у почетку говори, да се т. ј. у попис не може узети онолико хране колико је дужнику и његовој породици као и стоци нужно до нове хране.

8. У другом³⁾ ставу закона изузима се из пописа и кућа са зградама и плацем до једног дана орања.

Кад је реч о задрузи онда се под именом куће разуму и све оне кућице где би задругари одвојено, али опет на једном месту, живели и све оне кућице изузете су из пописа.

Разлика се не чини је ли кућа зидана или не.

Под именом зграде разуме се све оно што земљоделство чини потребним да један газда, који се бави земљоделством, треба да има, тако н. пр. разне стаје за чување алата или других ствари, амбаре, кошеве, штале за стоку и т. п.

9. У закону се наређује да се не може у попис узети ни плац на коме кућа и остале зграде постоје, и то у величини до једног дана орања. Према овом наређењу, треба земљоделцу оставити не само онолико плаца, колико му зграде захватају, већ оставити му и празног плаца толико, како ће овај празан плац заједно са оним, који би куће заузимале, изнети један дан орања. Разуме се, да ако цео плац на коме су куће и зграде, и који можда и за башту служи, неби износио цео дан орања, онда ће се тај цео плац од продаје изузети. Буде ли плац, који кући и зградама припадају већи од једног дана орања, онда ће се према смислу закона овако поступити:

а., ако би земљоделац имао на другом месту пет плугова земље, која се има изузети од продаје, онда ће се овај вишак плаца преко једног дана орања од осталог плаца одвојити и у попис узети, но

б., ако земљоделац на другом месту не би имао пуних пет дана орања, већ би имао нпр. 3 дана орања, а под кућом и око куће имао би плац од 3 дана орања, који он изван домаћаја куће ради, то у том случају задржаће му се цео овај плац, јер му закон даје право да може имати пет дана земље за себе и један дан под кућом и око куће.

Како су према наређењу првог става и гдекоји варошани у ред земљоделца стављени, то се разуме, да и њихове куће у ред оних долазе које се за обична потраживања продати не могу. Разлика се не ће чинити, ако би у кући било какво одељење, које би земљоделцу за упражњавања његове занатске радње као дућан, служило.

10. У трећем⁴⁾ ставу закона стоји: „имање овде побројано не може ни сам земљоделац продати, или ма којим начином отуђити.“

Управљајући се по духу закона који иде на то, да земљоделца не остави без

земље и куће, реч ова „побројано“ односи се само на пет дана орања и кућу с плацем до једног дана орања. Према томе, ако би земљоделац нашао за нужно волоче или коње своје да прода, те да их другима замени, или да прода плуг, или да прода рану, зграду и т. д. не може му се овде никакве препреке на пут стављати. Исто тако ако би земљоделац имао више земље него што закон овде наређује, може он с том земљом располагати неограничено с погледом на § 221 зак. грађанског.

Ограничење ово да земљоделац не може продати или ма којим начином отуђити 5 плугова земље и кућу с плацем не искључава да земљоделац може са земљом и *промену учинити*. Њему се не може забранити да своју земљу с другим промени (трампи), но само у том случају треба да суд има најпре непобитан доказ да земљоделац на другом месту онолико земље добија, колико на једном даје, или бар да у оној вредности добија на другој страни земље у коликој ову на једној страни даје.

11. Ако би земљоделац, или онај који се по овом закону за земљоделца сматра, хтео какво имање непокретно да прода или другим којим начином да отуђи дужан је:

а., да докаже сведошвом, изданом му од кмета и три општинара његове општине, да он има преко отуђујућег имања још пет плугова земље и кућу с плацем.

б., ово писмено да буде потврђено среском полицајном власти, која је дужна такође претходно извести се о истинитости даног сведочанства.

в., ако продавац имања стоји с ким у задрузи, да докаже сведошвом изданом по пропису тачке а., и б., да је толико од имања остало колико закон за сваког задругара наређује.

Онај, који би у вароши живео па би хтео какво непокретно имање да отуђи, дужан је на горњи начин да докаже да он од земљоделства не живи, иначе спада под наређења напред изложена.

12. У одељку четврт⁵⁾ закона одступа се од наређења по коме се земљоделцу не може у попис узети пет плугова земље и кућа с плацем, па се каже, да у случају, ако се земљоделац у нужди налази, он може задужити три дана земље а да му остане само два плуга земље и кућа, но да ово задужење буде само код јавних каса. Случаје нужде побројао је законодавац у овом ставу.

Задужење о ком се овде говори равнозначење је са отуђењем, јер кад се једно добро заложити за какав дуг, онда се поверитељ из тог добра наплаћује ако му дужник учињени дуг не плати.

Законодавац не говори напред нигди о задужењу већ о отуђењу, а то с тога, што кад се каже да се једно добро ни којим начином отуђити не може сљедство је да се оно ни задужити не може. Према томе, ако би когод дао коме какву суму новаца на зајам с изгледом да се из имања дужника наплати а дужник нема више од 5 плугова земље и кућу с плацем, поверитељ нема права тражити да му се дуг

из овога имања наплати. Ово не може ни онда бити ако би поверитељ ставио за сигурност свога дуга интабулацију на горње имање, јер почем је законодавац казао да се то имање не сме продати, узима се да поверитељева интабулација стоји на једном имању кога управ нема.

Законодавац није напред о задужењу говорио, јер је оставио да приватни поверитељи сами воде бригу о томе, колико који имања има, и да ли који има и таквог имања, које се на случај, ако се зајам учини, па на време не плати, у попис узети може. Он — законодавац — говори само о јавним касама и каже да оне не могу за дуг продати само два плуга земље и кућу с плацем, разумевајући и овде кућу и плац онако и у оном обиму како је то напред казано. Али да и јавне касе могу имати права да се из три плуга земље наплате, треба да је зајам учињен само у оним случајима, које је законодавац побројао т. ј. у случајима нужде, тако н. пр. таман је земљоделац њиву поорао и засејао или се већ и плод на њој налазио, а вода навали те му усев или плод сатре, што учини да он остане оне године без ране, или га град потуче, или запали му се рана на њиви те пропадне, или изгори му кућа и стаје па би желео нову кућу и стаје да подиже, или због суше или због млоге кише изда га година те не добије ране колико му је нужно, или му није таква да је може за семе да употреби, због чега му је нужно особену рану за усев набавити, или му во или коњ мањко, или ако не мањка остари тако да се не може с њим да служи те му је нужно млађу стоку да купи. Овде се рачуна и случај кад би му ко украо стоку па он неби могао другу да купи а да се не задужи, или би како му драго без своје кривике страдао. Исто тако, сматрајући на побуде које су овај закон изазвале, а с погледом и на то да закон овај досадашњим повериоцима признаје право да се за своја потраживања могу намирити према наређењима постојавшег закона, овде се рачуна и случај кад би се ко код јавних каса задужити желео да исплати своје *досадашње* (до 1-ог јануара 1874 год.) приватне поверице, те да се избави од претераних интереса.

Законодавац побраја овде случајеве који се сматрају као права нужда кад се човек у њима нађе, и то као нужда за живот и даљи опстанак. Према томе, ако би ко хтео зајам да учини те свеца да прослави, или да се жени, или би тражио зајма да подушија даје, ти случаји овде се не разуму.

Да се земљоделац налази у нужди, као и да преко оног добра које задужити жели има још два плуга земље и кућу с плацем, дужан је он то да докаже код јавних каса на начин како је напред казано у тачки 11. под а., б, и в.

13. У одељку шест⁶⁾ закона казано је, да земљоделац сам одређује која ће му се земља за дуг продати ако би он имао више земље него што је закон од продаје изузео. Према овоме, ако би земљоделац имао и лоше и добре земље, или би имао

³⁾ Сад је последња тачка првог одељка.

⁴⁾ Сад је четврти став.

⁵⁾ Сад је петом ставу.

⁶⁾ Сад је шестом.

земље ораће, под гором или виноградом или сабаштом, он ће казати која му се земља може продати а која према наређењу закона сачувати. Ово се разуме за оне случаје, кад се потраживање неко наплаћује које није ничим осигурано; но ако је земљоделац изреком какав комад земље у залогу дао и поверитељ добио над тим право залог, онда се заложено добро има у попис узети, пошто се наравно обезбеди она, количина коју законодавац за земљоделца задржава, јер се сматра да је овде дужник напред одредио коју ће земљу за измирење тражбине дати. Избор дужника да се ова или она земља прода, може само онда места имати кад се и оним комадом земље, коју дужник за продају одређује, може тражење да подмири.

Ово правило важи и за случај ако би земљоделац или за земљоделца по закону сматрајући се више од једне куће имао.

(НАСТАВИКЕ СЕ)

КОМИСИЈА

Београд га је донео на свет и бадио на улици.

Нико му не зна родитеље, па ни он сам.

Општина га је прихватила и дала на издржавање, и тај је терет подносила све до његове седме године, а тада га даде једном абадији да послужује и учи школу.

Четири године остао је, тако, на томе послу, и не зато, што је био добар и послушан, него зато, што је грешни мајстор био болећиве душе, па хтео да изведе на селамет једно сироче.

У почетку пете године, он је своме мајстору прекратио то задовољство добротворства, оставио га и киднуо у свет са једним циркусом.

Са њима је ишао еве дотле, докле је овај путовао по Србији, и своју дужност: да за време престава јури децу око циркуса, како не би бушила платно и гледала цабе преставу, вршио је одлично.

Кад је газда заглавио у једној паланци, где се људи нису одушевљавали дресуром, коња и паса, те је трошкове морао да подмири продајом шаренога коња, који је дању вукао кола кроз варош ради огласа, а у вече играо валцере и котилоне, онда је и наш Никодим, тако му је било име, добио прохтеве да се врати у Београд, и вратио се.

Налазећи, да је и циркус један од храмова вештине, и да је од њега до позоришта само један корак, он је обицао прагове позориште, докле није успео да га приме — мислите за глумца или бар статисти — не, да сме послуживати глумце и осталу публику, па шта му ко да, а у вече се увек сретно налазио иза кулиса, те отуда гледао преставу док ова траје, додавао воду и шминку, а на послетку разносио писма, било љубавна, било она, којима се тражи само динар за вечерас, па ће се сутра вратити.

Колико је остао у храму Талије хроника није забележила, али једнога дана и то је напустио.

Неколико година није се знало шта је са њим, и његов би мајстор објашњавао, кад би га ко о њему питао, како је морао отићи у актере некуд у унутрашњост.

Кад се опет вратио у Београд, примио се за фамулуза богословије, и ту је остао скоро две године.

Како се већ била приближила двадесета година, те је требао ићи у војску, он се реши да то изигра, јер ни мало није имао склоности ка овој служби, нити ригерства у опште, и он се једнога дана закалуђери.

Истина, ово се није слагало ни мало са његовом живом природом и прошлосту, а још мање са спремом, али се рачунало да ће време и црна риза све то довести у ред и загладити.

А догматика, реторика и омилитика, пхе, оне у опште нису биле одлика ондашњих калуђера, па нису требале ни њему, нарочито њему, јер је песма код њега замењивала све.

А црквене је песме певао што но веле божански. Гласом га је обдарио Бог, а богословија га научила певању, и он је збиља одмицао у овоме од ђака, који су били у последној години богословије.

Послат је прво у братство једнога манастира близу Београда, али кад се за кратко време видело, да је свака друга каријера била природнија од ове, и да ће од манастира направити Содом и Гомор, онда су га послали у један други манастир, где је братство веће, а старешина, међутим, био гвоздене руке, па му дато овлашћење: „или да дотера, или да протера.“

За две године, он је прилично изигравао смирена калуђера, јер је знао, да би једнога дана био пребачен комшијама без мантије — манастир је био близу границе — ма да је он и овде у неколико маха цружао доказа, да је у њему изгубљен један од честих питомаца београдске полиције. — или какав грм из манастирске шуме, који би за ноћ био пренесен чак у треће село, или какво теле, јагње, јаре, није више вођено као својина манастирска.

Он је био у љубави и са шумаром, и чобанима и воденичаром манастирским, па чак и са кочијашима.

Чим се на згодан начин дође до новаца, онда се седне на манастирска кола, па право у оближњу варош, где се оргија, до по ноћи, па опет бежи кући.

Наравно, да ни братство ни игуман нису за ово могли знати, јер је, као што рекосмо, послуга била увек на његовој страни...

У вароши је био стекао прилично познанства са чиновницима, јер га је овима приближавао положај, а о његовој прошлости тамо нико ништа није ни знао.

И они, са којима се познавао, волели су га, јер је умео да се нађе и нашали.

Често су многи од њих, празником, одлазили у манастир због лепе околине, и ту би он настојавао да буду угошћени, ма да би то било и без њега, јер је игуман и сам био гостољубив човек, а међутим, паметном управом са манастирским добрима био у положају, да те гозбе чини.

Кад је на крају треће године игуман премештен за већи манастир, онда је он, као најумешнији прихватио управу имањем

Од тога времена, гозбе су у манастиру биле чешће, али је и манастирска имовина ишла по оном калуђерском: „иже, иже, али сир на иже.“

За годину дана дотерало се дотле, да је отац Никодим морао да помишља, како ће или наћи средстава за живот, или бедати у какав јачи манастир.

За прву жртву, која је имала да поправи његове материјалне прилике, он је изабрао старешину суседнога манастира, човека старијих година, а једва писмена у буквалноме смислу.

А на њега је имао одавно пик, јер му је он пркосио богатством манастира и бољим гласом код сељана, пошто је за оцену чаршије и чиновника мање марио.

За извршење свога плана, отац Никодим био је већ задобио млађега сабрата из суседнога манастира, и једнога дана требало је приступити извршењу његовом, али како је за овај посао требало и других помоћника, он се решио да их нађе у оближњој вароши.

Једне суботе он је отишао у варош још за рана, и намерно је одсео тамо, где су се костирали помоћник начелства и судски писар Љ.

Њих је изабрао да несвесно послуже као средство, да смањи кесу свога брата по Христу и доброга комшије.

Наравно, да му је једна од првих брига била, да седне за њихов сто и са њима вечера, како би све остало дошло са свим случајно.

Ту му је помагао келнер, који је случајно поставио и за господина игумана, тако га је титулирао он, да не би сам седио као свештено лице.

Добри по нарави и један и други, — и помоћник и писар, примили су овај разлог келнера скоро као уместан, ма да и без тога не би имали ништа против оца Никодима, јер су обојица већ по два пут били код њега у манастир, на ручку.

Помоћник је био човек доброћудан и волео веселе људе и друштва.

Ако је уз то било у изгледу и какво добро пециво, онда је он могао учинити повећи пут на тај рачун.

Писар Љ, такође амбарлија човек, мање је полагао на јело, али је волео да изађе и позна околину, јер је у К. скоро дошао.

За ове склоности знао је отац Никодим, и уз вечеру он је згодно испричао, како сутра рано путује за манастир Сд-л, у госте своме брату по Христу, па позива и њих двојицу да му праве друштво.

Обојица се нису много одуширили, јер је сутра дан и иначе био празник, те тако су рано у јутру пошли, и после вожње од два сата били у манастиру.

Отац Макарије, како се зваше старешина овога манастира, дочекао је госте прилично љубазно, нарочито кад је сазнао који су.

Истина оцу Никодиму није указивао велику част, али се он на то није ни освртао, а ови су опет рачунали, да су то њихове калуђерске ствари.

Око десет сати дошла је и манастирска пошта.

Отац Макарије, који је дотле право друштво гостима, отишао је у суседну собу да пошту отвори, позвав собом и саврата Гедеона, пошто је, као што рекосмо, отац Макарије прилично натезао са читањем туђих рукописа.

На десетак минути вратили су се и Макарије и Гедеон ка гостима.

Да је неко обраћао нарочиту пажњу, он би приметио, да је отац Макарије блед као крпа, а да отац Гедеон подмукло погледа оца Никодима и само што не прсне у смех, али како су помоћник и писар били далеко од помисли, да се овде одиграва ма пита на чији рачун, они су се забављали прегледом манастирске књижнице.

Једно им је пало у очи, да је Макарије бивао све љубазнији, па ишао чак тако далеко, да је наредио, да се отвори једно буре вина, које није дирнуто већ неколико година.

Помоћник, који је био свестан свога положаја и власти, и знао да га само један корак дели од начелничког положаја, објашњавао је ову љубазност својим присуством, а писар, пак, који је више завиравао у кујну да види којих је година куварица, а не шта се кува и пече, није о овоме ни мислио, полазећи одатле, да је учтивост једна од домаћинских дужности.

После ручка, кад су помоћник и писар легли да се одморе, отац Макарије, Никодим и Гедеон отишли су у једну од крајњих соба, где послуга ретко допире, и међу њима се водио овакав разговор:

„Признајем, признајем брате Никодиме, рекао би отац Макарије, да има нечега, има. Није истина, баш ни тако, како се у овом акту пише, да сам ја опљачкао манастир, јер он има свега; и вина, и ракије и стоке и хране, свега брате, свега, али, као што рекох, нисмо ни са свим чисти.

„Пало им око на оних 1000 дуката што имам у штедионици! Па то сам уштедио брате, уштедио. Не знам само ко то потказа конзисторији.

„Али сада како му драго, треба радити да се спасавам.

„Ти велиш да су помоћник и писар добри људи. Ако је тако онда је у њиховим и твојим рукама, као чланова комисије све.

„Немојте ме упропастити, а ја да одвојим педесет дуката за вас тројицу, па ви поднесите извештај како знате.

„Оцу Гедеону дају десет дуката, и дозволићу да иде ако хоће свако вече у Ж-не, код оне његове несретнице, кад не ће да се окане. Шта велиш — а?“

— Каквих педесет дуката?! То није доста само за помоћника. Зар он човек таквог положаја, па да се задовољи са тако незнатном сумом. На ту суму једва ја и писар да пристанемо, рече му отац Никодим, а са оцем Гедеоном погађај се како знаш.

А што већ велиш како си оних 1000 дуката уштедео, о томе не ћу ни да говорим. Доста је да те питам где су ти паре од прошлогодишње виноградске бер-

бе? Појела филоксеру и побио град! Таква си извештај поднео конзисторији, а међутим у К... си узео сто дуката само за вино. Па онда липсало десет грла говеди, а ти то продао Џуни касанину, па тако са орасима, тако са шљивама и т. д.

Сто и педесет дуката свега, то је такса којом се можеш откупити. Ако хоћеш положи новац, па дај онда тај акт, што си од конзисторије добио да ти је одређена комисија, па ћемо ми из К... послати извештај да је све у реду.

Пред помоћником и писаром не помињи ништа, јер они људи не желе никако да се зна, да су они што узели.

Знаш, они хоће мало и да здеше и да изгледа како су то мени за љубав учинили. Прави се дакле невешт, па гледајте ово накнади још ове јесени.“

Кад отац Никодим заврши, отац Макарије дубоко уздахну и отпаса ћемер.

Кад је избројао сто педесет све мацарлија и оцу Гедеону двадесет, њега просто проби зној.

Отац Никодим мету новцу у џеп, а тако и акт, којим је јављено о овој комисији, а који је он сам и написао и послао из места где је конзисторија, па изађоше да буде помоћника и писара, али ови бећу већ готови.

За по сата, они су већ били на путу за К... враћајући се весели и задовољни излетом и ручком у манастиру, благодарећи оцу Никодиму, што их је позвао и повео собом.

На годину дана после овога, отац Никодим побегао је у Турску, а отац Макарије тек је тада сазнао, да она комисија није ни постојала, и да је Никодим употребио помоћника и писара као средство, да измами 150 дуката.

Како су се тек згранули помоћник и писар, кад су сазнали: како се на њихов рачун и њиховом наивношћу извршило једно одвратно кривично дело и пљачка.

Помоћник би само рекао писару: говорим ја пази с ким идеш, али ме опет ђаво однесе те ми онај, макар и за кратко време, обрља образ.

Д. С. К.

ЖЕНИЈАЛНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Louis Jacolhot

6

I. Нестале!

Не протече ни пет минута, слуга се врати и рече оцу Ангераиду:

— Госпођа војвоткиња замолила вас је, да пођете за меом!

Арман уђе за слугом у палату и вијугајући кроз безброј ходника и степеница које он познаваше исто тако добро као и вођа му, стиже до једног малог будоара који је водио у војвоткињину спаваћу собу.

— Будите добри, оче, причекати ту, рече слуга, сад ће госпођа доћи!

Једва се бахат слугиних корака удалио а смакоше се једна вратанца од извесна атлаза и војвоткиња обисну око

врата свога љубазника и обасу га пољупцима...

— Ах, ти си! каква срећа! изусти она међ два пољупца. — Шампањац ми је мало завртео мозак и сва сам уздрхтала, читајући твоје слатко писамце, што си тако у згодан час дошао... као да си врачао, и поуздана сам, мили мој, да си осетио да ја мишљах на тебе!...

И навали љубити га, запушујући му уста својом пуначком шачицом не дајући му да говори, хоћаше га утопити у пољупце.

— Ништа се не бој, нико се не сме усудити ући овде! Ходи, умирем од жеље да те стиснем на своје срце, да осетим како ми слабачке слабине пуцају у твој мушком загрљају!... Ходи, све моје на свету, животе мој, љубави моја, ходи угаси огањ који ме прождире!... Моја верна Марта стражи... у осталом, ја сам газдарица овле! Ходи, леши мој калуђеру, моја су недра жедна твојих пољубаца!...

И, говорећи тако, она је откопчавала и дршила своју хаљину, отури од себе сукњу и корсет и, једним покретом дивотно пластичним, забацив своју лепу ручицу повише главе, допусти да јој низ убаво тело заслепљиве белоће склизи и последње покривало, које јој спаде код ногу — подножју снежнога кипа. Никад сликарева памет није могла замислити савршенијег угледа, него што је ова дивна женица од двадесет и две године која блиста страшћу и бестидношћу!...

Кад ово виде Арман, он заборави све: и своју мисију, и војвоткињу која га чека, и јадне девојке за које се заузео да их спасе, па, раскомотив се и сам до миле воље, баца се крај своје миљенице и обоје заљубљени спојише се једним бесомучним пољубцем!...

Неугодно је перу описивати јадиковања и уздахе и оне еладострасне покличе, она похотљива мажења и речи које драже до лудила, што прелетаху преко усана двоје заљубљених који црпаху пехар насладе до издахнућа...

Најзад Арману сину један зрачак памети... отрже се из незајакљивих руку ове ненасите лепе, која, занесена опијена, изломљена, али неисцрпена, још га зивкаше и зачикиваше!... На брзу руку навуче своје одело јадикујући:

— Еј, тешко мени! Заборавио сам на најсветији, најузвишенији позив и док смо ми тонули у пијанство љубави, једна жена мати једна, чека на ме пред вратима твоје палате, плачући, јецајући као Рахила за својом изгубљеном децом... Ну, како си ти толико исто добра колико и лепа, ти ћеш је саслушати, је ли, помоћи јој колико је теби у власти да се уклони несрећа која ју задесила, а нарочито да се последице спрече!...

Арман беше потпуно присебан говорећи тако, све беше заборавио и своје сопствене грехове, неизгладиму прошлост и ужасне нужности које је подозревао и ако у то није био поуздан, да, све је ишчезло пред материним болом!...

— Шта хоћеш? рече војвоткиња убрзо се вратив к себи, кажи! Дакле, оном пи-

самцету није био прави циљ ово наше уживање?...

— Није, није, презаносна пријатељице! Доста је било да те моје очи угледају, па да изгубим памет!... Слушај, у кратко да кажем, овога вечера један или више бедника одвели су обе младе кћери војводкиње од Дамарта, и она је дотрчала самцом, да ти се баци пред ноге не би ли је хтела представити и препоручити министру правде, који је овога часа у твојој кући... а можда је већ отишао и то мојом грешком!....

— О, да јадне матере! јадне мајке! јекну госпа од Реји — Мирвал, јер она имађаше појмљиво срце и за јаде ближњег као и за претерану љубав... Јадна мати! Журно само, јер љу себи пребацивати за сваки овај упропаћени тренутак, који би још више увеличавао мучење њено!... Чуј, сакриј се за час иза завесе овога прозора, док дође Марта да ме обуче! Не плаши се ње; она је пре једна другарица, пријатељица него ли собарица — ништа ја од ње не кријем!...

Млади се човек склони иза тешких гобелинских ћилимова по упуту љубазнице и Марта, позвана, дође војвоткињи одмах.

За тренут ока она спреми госпођу тако да се може појавити пред своје званице и намести јој замршену косу.

У згодан час, Арман, заголицан тишином која је наступила у соби, баци један радознао поглед кроз састав завеса и... у мало што не дркне, али се за срећу уздржа... Шта је видео?

Војвоткиња, у пола заваљена у својој наслоњачи, заносно миловаше гараве косе своје собарице, а ова је опет, клечећи пред њом, страшно љубила дивна недра своје господарке...

Месалина и Сафо! прошапта млади калуђер, мислећи на војводкињу. — Савршена жена!
(наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Као што је познато, сваке јесени готово по целој Србији, отварају се саламе, козаре и кланице, око којих власти имају ваздан посла, јер против њих устају и сопственици касапских радња оних општина, у којима се ове држе, и суседне општине, у чијим атарима ових нема, јер им наносе знатне штете.

И ако је појава ових радња давнашња, ипак, у колико је мени као новом чиновнику познато, није још расправљено питање: ко даје дозволу за ове радње, где се оне могу држати, под којим условима и коју таксу могу општине наплаћивати.

Како нисмо далеко од времена, кад ће се оне опет појавити, ја молим уредништво да изводи дати обавештење по свима оним питањима, побројаним у другом ставу овога писма.

— На ово питање одговарамо:

Саламе или козаре како их зову у неким крајевима Србије, први пут се помињу у уредби о касаницама од 8. априла 1839. год. (Збор. I. стр. 187.) тачка 25.

Тамо је било дозвољено свакоме да може држати салану, и да за то не плаћа никакву таксу, али је 30. јануара 1861. год. донесена височајша уредба ВМ 218, којом је општинама дато право, да могу давати под аренду право на клање стоке по саламама.

Уредбом од 17. јуна 1861 год. ВМ 1331, одређено је, коју таксу, поред аренде, могу наплаћивати општине за клање стоке на саламама, али је законом од 19. априла 1890 год. ова наплата таксе, како за свиње, тако и за осталу стоку, одређена у смислу закона од 22. фебруара 1869 године, а то је она иста, коју је општина одредила за стоку, која се коље у вароши и варошицама на кланицама.

Ово су закони, који у опште говоре о саламама или козарима.

Где се пак, оне могу држати — колико далеко од села или вароши — под којим условима и т. д. расправљено је расписом г. Министра унутрашњих дела, од 4. јуна 1891 год. ПМ 9605 СМ 4641, којим се, поред осталог, одређује и то, да се и на саламама мора вршити преглед стоке у смислу правила од 7. фебруара 1883 год. СБр. 696 и допуни ових од 4. априла исте год. СБр. 2008.

II.

«Врло су чести случајеви, да појединци траже од средњих власти уверења, како им оне нису узимале у попис непокретно имање за наплату дугова или каквих других потраживања, како би се могли задужити код Управе Фондова, јер ова не ће да одобрава зајам без ових уверења.

Како ни једним законом није стављено полицијским властима у дужност, да ова уверења издају, то су чести сукоби између власти и појединаца о овоме.

Моли се уредништво да изводи изнети своје мишљење: да ли полицијске власти морају давати ова уверења или не?»

— На ово питање одговарамо:

Расписом г. Министра унутрашњих дела, од 28. маја 1865 год., ПБр. 2994, који је издат споразумно са г.г. Министром финансија и правде, нарочито је наређено полицијским властима, да оваква уверења издају на захтев оних, који траже зајам од Управе Фондова, како би се на тај начин обезбедили интереси ове државне установе, од могуће штете.

И по новом закону о уређењу Управе Фондова, та дужност није скинута са полицијских власти.

III.

У другом ставу §. 192. грађ. суд. поступка, којим се даје право општинама да тврде облигације, помињу се и друге исправе до горње вредности, а међутим у првом ставу говори се само о облигацијама, те се одатле даје извести закључак, да полицијске власти могу потврђивати само облигације, а не и друге исправе, и да је, тако, круг ових мањи од онога општинског.

Такав закључак тешко би се могао изменити и оним наређењима §. 187. поменутога закона.

Из праксе ми је, међутим, познато, да полицијске власти тврде *све исправе без разлике*, и ове се примају без икаквих приговора као потпун доказ.

Моли се уредништво за обавештење: постоји ли још какав пропис, који регулише надлежност полицијских власти у овом погледу?»

— На ово питање одговарамо:

Ту скоро, ми смо у «Полицијском Гласнику», говорили о овоме истом питању, и доста га опширно објаснили.

Али кад је оно ипак покренуто, ми изјављујемо: да се надлежност полицијских власти о потврди исправа одређује још и чл. 149. правила о неспорним делима, по којима полицијске власти могу потврђивати све, али све исправе, које се јављају у нашим друштвеним одношајима, а нису противне законима, сем уговора о *устиовању*, који се потврђују само код Првостепених судова у смислу §. 145. грађанскога закона.

О овоме постоји и нарочити распис г. Министра унутрашњих дела од 29. септембра 1873 год. ПБр. 9701, којим се полицијске власти чине најљивим, да уговоре не потврђују, јер после не ће, кад се оспоре, имати правне вредности.

IV.

«Између општинских и полицијских власти води се читав спор, који ће издавати дозволе за равне забаве, преставе, показивање какве реткости и т. слично, и какве ће се на то таксе наплаћивати.

Ово долази отуда, што ова надлежност није законима регулисана.

Моли се уредништво, да изводи изнети своје мишљење по овоме.»

— На ово питање одговарамо:

О овоме постоји распис г. Министра унутрашњих дела, од 7. јула 1860 год. ПБр. 5148, по коме ове дозволе дају полицијске власти, а после упућују дотично лице општинској власти да плати таксу, коју треба да одреде општински одбори у почетку сваке године.

При давању ових дозвола, власти морају пазити на то: да не буде каквих обмана и оштећена појединих лица, као и да се не вређају морална осећања оних, који забаве и т. сл. буду посећивали.

Ово питање, у осталом, могу полицијске власти регулисати по §. 326. кр. законика и саме, с обзиром на прилике места у коме су.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Јосиф Стевановић, бив. месар — у босанској улици Бр. 64., има да плати суду општине београдске на име новчане казне 50 динара и 2 динара таксе, због продаје уквареног меса. Ова се казна над Јосифом није могла извршити за то, што је по дознању отишао из Београда у унутрашњост ради куповине стоке. Позивају се све полицијске власти, да Јосифа потраже и наплату ову изврше, па новац пошаљу суду општине београдске с позивом на КБр. 1808. УБр. 19.083.

ПОТЕРЕ

Бождар Н. Николић, оптужен је код начелства окр. смедеревског за дело из §. 200. крив. зак. Бождар има 20—22 год., раста је средњег, очију граорастих, бркова малих и плавих, косе плаво-смеђе, кад говори мало врека, лепушкаст је. Позивају се све полицијске власти да Бождара живо потраже и нађеног спроведу начелству округа смедеревског, с позивом на Бр. 1344. УБр. 19.272.

Лепосави Панић, са станом македонска улица бр. 8. 1. ов. м-ца, непознати крадљивац украо је бакарни бакрач, који је средње величине, споља црвен, изнутра калајсан, запремине од 30 литара. Скреће се пажња свима полицијским властима на ову покрају; у случају проналаска крадљивца треба спровести Управи града Београда, с позивом на Бр. 19508.

Хугу Ципелу, керамичару олд., са станом на «Хади Томиној» циглани, непознато лице 2. ов. м-ца, украо је сребрни сахат са златним ланцем и 2 златна прстена из куће. Сахат има 3 капка, бројеви су исписани арапским цифрама црвеном бојом. Ланац је дуг 0.40, прстење има камење и то: један дијамантски и један смарагд, — све вреди 150 динара. Скреће се пажња свима полицијским властима на ову покрају, у случају проналаска крадљивца треба спровести Управи града Београда, с позивом на Бр. 19553.

Стеван Стевановић, из Годљева, среза рачанског, који је био у притвору код начел. среза ваљевског, побегао је 7. ов. м-ца из притвора. Стеван је раста средњег, очију смејих, нос кукастог, гледа испод очију. Позивају се све полицијске власти да Стевана најживље потраже и нађеног спроведу начел. среза ваљевског с позивом на Бр. 5278. УБр. 19789.

Ноћу, између 31. пр. и 1. ов. м-ца, непознати крадљивци ушли су у стан Јулијуса Франка, радника са Чукарице, и однели су му: 10 пари кошуља, 6 салфета са монограмом «А.» 6 ком. пешкира са монограмом «Јозеф.» (постес) нове панталоне, 4 ком. женских сукања и 6 пари чарапа. Скреће се пажња свима полицијским властима на ову покрају; у случају проналаска крадљивца треба спровести начелнику среза врачарског, с позивом на Бр. 7925. УБр. 19781.

Михаило Живковић, из Вучака. округа смедеревског, осуђеник београдског казненог завода, побегао је 6. ов. м-ца, из аде државне у Ћуприји. Михаило има 30 год., раста је средњег, црномањаст. Позивају се све полицијске власти да Михаила најживље потраже и нађеног спроведу управи економје у Ћуприји с позивом на Бр. 2412.

Првостепени суд за варош Београд, решењем својим од 17. септембра прош. године Бр. 21.959, ставио је под суд и притвор **Радована Порубовића**, привременог поштарца, због проневере државног новца. Радован, који је у бегству, има 28 год., смеј је, раста средњег, танак, смејих очију, бркова малих, брија се. Позивају се све полицијске власти да Радована најживље потраже и нађеног спроведу првостепеном суду за град Београд с позивом на Бр. 14314. УБр. 19543.



Стојмен Станковић и **Трајко С. Ђокић**, одвели су 25. пр. м-ца Травдафилу кћер Милана Илића, и отишли су незнано где. Стојмен је стар 29 год., високог је раста, смејих бркова, лица крупног; Трајко је стар 33 год., високог је раста, бркова дугачких смејих. Травдафила је стара 19—20 год., омаљеног раста, плаве косе. Позивају се све полицијске власти,

да напред именоване потраже и нађене спроведу начелнику среза пчињског, с позивом на Бр. 6860. УБр. 18660.

Витомир Матић, из Грбице, бив. благајник општинског суда, извршио је разне злоупотребе и утаје повца и по извршеном делу побегао. Витомир је стар 26 год., средњег је раста, без браде и бркова. Позивају се све полицијске власти да Витомира најживље потраже и спроведу начелнику среза гружанског, с позивом на Бр. 10586. УБр. 19743.

Непознати крадљивци, ноћу између 2. и 3. ов. м-ца, провалили су дућан Хајима Елијаса «Солунца», трговца из Смедерева, увукли се у исти и украли један купон акција Народне Банке за 1903 год. Бр. 0.5406—20, један комад вуненог штофа за женске хаљине боје «роза» од 20 метра, један комад вуненог штофа од 20 метра боје «тегет», један комад вуненог штофа за «женске хаљине боје плаве-сигаве» од 25 метра, један комад од 15—20 метра вуненог штофа за женске хаљине боје кафебраон, један комад од 25—30 метара штофа за женске хаљине «пепито-зелених штрафта», један комад плиш порхета од 40 мет. боје црвене са црним штрафтама, један комад цица од 30 мет. са црвено-црним штрафтама, један ком. материје памучне од 20 мет. са црно-плавим штрафтама, један ком. плиш поркета од 40 мет. боје црно-пегаве, један ком. плиш поркета карираног, 100 мет. мола, 10—12 пари ципела мушких и женских црних, жутих; једну везу од 10—12 чаршава за столове црвених, једну везу од 20 ком. кецеља женских од оксфорта, разне боје, 10 ком. штофаних панталона, 10—15 ком. панталона од материје разне боје, 15 комада прелука мушких разне боје, 5 ком. кишобрана мушких, полусвилених са гвозденим штаповима. Позивају се све полицијске власти, да крадљивца и покрају најживље потраже, и крадљивца спроведу начел. окр. смедеревског, с позивом на Бр. 6083. УБр. 19528.

Радисав Радовановић, осуђеник пожаревачког казненог завода, из Братинца, округа пожаревачког, побегао је 7. ов. м-ца са рада из Љубичева. Радисав има 24 год., средњег је стаса, косе, обрва и очију смејих, бркова малих смејих. Позивају се све полицијске власти, да Радисава живо потраже, и нађеног спроведу пожаревачком казненом заводу у Пожаревцу, с позивом на Бр. 1304. УБр. 19955.

Јанко Јовановић, Циганин из Заблаја, 7. ов. м-ца око 5 часова по подне, побегао је испред спроводника. Јанко је средњег стаса. Позивају се све полицијске власти, да Јанка најживље потраже и нађеног спроведу начел. среза подгорског с позивом на Бр. 4849. УБр. 19955.

Украден коље. Између 1. и 3. јуна тек. год., у возу на железничкој прузи Боцен — Грац, из једне закључане путничке торбе, украђен је један бриљантски коље у вредности од прилике 20.000 круна.

Коље се састоји из 77 комада «ажур» у сребру фасованог најчистијег бриљанта, састављен из 17 делова а у сваком по 4 камена. Поред тога у средини је једна звезда од 7 већих каменова а и 2 камена на крајевима где се ово коље око врата закопчава.

На молбу бечке полицијске дирекције пуштамо ову потерницу.

За проналасак овога коље-а одређена је награда у 2400 круна.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Милан Илић, коцкар, родом из Параћина, ухваћен је у Краљеву 9. априла т. г. њега је председник тамошње општине г. Васа Костандиновић, лично ухватио баш у моменту, када је овај био завукао руку у џеп једном сељаку да му кесу извуче. По издржаној казни Милан је сликан*) од стране општине краљевске.



Према акту начелнику среза жичког, од 22. пр. м-ца Бр. 6159, износимо ову слику и скрећемо пажњу полицијским и општинским властима на Милана коме је овај посао — сечење кесе — једино и најмилије занимање.

ИСПРАВКА

У броју 20. и 21. а у Збирци Св. Јањића, која носи име «Грађански-судски поступак» поткрале се ове погрешке:

У првом ступцу стр. 154 а трећем одељку одоздо (четврта реч из почетка) место «делају» треба «делају»;

У другом ступцу а у другом реду одозго (друга и трећа реч из почетка) место «наглашавати извршине» треба «назначавати извршине»;

На страни 156, у трећем ступцу, а у петом реду текста §. 466. одозго стоји «Збор. 54 стр. —» а треба «Збор. 56. стр. 80»;

На страни 160 у првом ступцу а после 28 реда треба да стоји: «По акту Управе Фондова од 5-II-04 Бр. 2665.»

На страни 160 а у трећем ступцу после петог реда одоздо, место «Кад се сусед потпише, — не може противно доказивати,» треба да стоји «Кад се сусед потпише на тапици, — не може противно садржају исте доказивати.»

Молимо читаоце да ово поправе.

Уредништво.

*) Слика је требала да буде боља а и тачан лични опис требало је прибележити и послати уредништву.